

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "งานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดสมุทรสาคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษางานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนทั้งแหล่งสารนิเทศทางการและแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ในด้านนโยบายหรือวัตถุประสงค์ ขอบเขตหน้าที่ บุคลากร ระบบการจัดเก็บ เนื้อหาของสารนิเทศ การจัดกิจกรรม การบริการ ลักษณะของสารนิเทศ สื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ และกลุ่มผู้ใช้แหล่งสารนิเทศ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

การวิจัยนี้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้

หน่วยงานภาครัฐ จังหวัดสมุทรสาครที่เกี่ยวข้องกับงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทที่เป็นแหล่งสารนิเทศทางการ ปฏิบัติงานด้านระบบการจัดเก็บ เนื้อหาสารนิเทศที่จัดเก็บ การจัดกิจกรรม การบริการ และสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ ต่างจาก แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ส่วนใหญ่ จัดเก็บสารนิเทศเฉพาะด้าน ด้วยระบบที่ประยุกต์ขึ้นใช้เอง กิจกรรมที่จัด มาก คือการฝึกอบรม การบริการที่จัด มาก คือให้คำแนะนำปรึกษา สื่อที่ใช้ มาก คือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานและผู้นำชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งสัมภาษณ์หัวหน้าบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ ประธานหรือกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ประธานหรือหัวหน้ากลุ่มและชมรม นายกศมาคม และหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 58 คน ผลการสัมภาษณ์ ได้จากผู้ให้ข้อมูล 56 คน (ร้อยละ 96.55) ซึ่งนำมาสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน

1.1 หน่วยงานที่ให้ข้อมูล

หน่วยงานทั้งหมด 56 แห่ง ประกอบด้วย

แหล่งสารนิเทศทางการ 17 แห่ง มีสถานภาพเป็นหน่วยงานภาครัฐ ขึ้นกับกระทรวงศึกษาธิการ

แหล่งสารนิเทศไม่เป็นที่ทางการ 39 แห่ง มีสถานภาพเป็นหน่วยงานภาครัฐ 29 แห่ง และภาคเอกชน 10 แห่ง สำหรับหน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศไม่เป็นที่ทางการ ภาครัฐ นั้น ขึ้นกับหน่วยงานต้นสังกัด 7 กระทรวงหลัก และ 1 หน่วยงานเสริม ดังนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (12 แห่ง) กระทรวงมหาดไทย (5 แห่ง) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (5 แห่ง) กระทรวงศึกษาธิการ (3 แห่ง) กระทรวงสาธารณสุข (1 แห่ง) กระทรวงพาณิชย์ (1 แห่ง) กระทรวงอุตสาหกรรม (1 แห่ง) และสำนักงานอัยการสูงสุด (1 แห่ง) ส่วนหน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศไม่เป็นที่ทางการ ภาคเอกชน 10 แห่ง นั้น เป็นหน่วยงานที่ไม่มีหน่วยงานต้นสังกัด

1.2 ผู้ตอบคำถามหรือผู้ให้สัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเจ้าหน้าที่มากกว่าหัวหน้าหน่วยงาน (29 และ 27 คน) ดังนี้

แหล่งสารนิเทศทางการ มีผู้ตอบคำถามหรือผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหัวหน้าหน่วยงานมากกว่าเจ้าหน้าที่ (9 และ 8 คน)

สำหรับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นที่ทางการ ภาครัฐ มีผู้ตอบคำถามหรือผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหัวหน้าหน่วยงานมากกว่าเจ้าหน้าที่ (17 และ 12 คน) ส่วนแหล่งสารนิเทศไม่เป็นที่ทางการ ภาคเอกชน นั้นมีผู้ตอบคำถามหรือผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเจ้าหน้าที่มากกว่าเป็นหัวหน้าหน่วยงาน (9 และ 1 คน)

1.3 การจัดโครงสร้างการบริหารงาน

การจัดโครงสร้างการบริหารงานของแหล่งสารนิเทศอยู่ในรูป **คณะกรรมการ** มากที่สุด รองลงมา จัดโครงสร้างเป็น **ฝ่าย** และเป็น **งาน** ตามลำดับ ดังนี้

หน่วยงานที่จัดโครงสร้างการบริหารงานในรูป **คณะกรรมการ** 24 แห่ง มากที่สุด คือ หน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศทางการ 14 แห่ง ได้แก่ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 14 แห่ง และเป็นหน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน 10 แห่ง ได้แก่ หอการค้าจังหวัด สมาคมการประมงจังหวัด กลุ่มเกษตรกร 3 กลุ่ม กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 3 กลุ่ม และ กลุ่มยุวเกษตรกร 2 กลุ่ม

หน่วยงานที่จัดโครงสร้างการบริหารงานเป็น **ฝ่าย** 18 หน่วยงาน คือ หน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศทางการ 3 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน 3 แห่ง และหน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ 15 แห่ง ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอ 3 แห่ง สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานป่าไม้จังหวัด สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด สำนักงานจัดหางานจังหวัด สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด และสำนักงานอัยการจังหวัด

หน่วยงานที่จัดโครงสร้างการบริหารงานเป็น **งาน** 6 หน่วยงาน คือ หน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ 6 แห่ง ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอ 3 แห่ง และ สำนักงานประมงอำเภอ 3 แห่ง

2. การปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทของหน่วยงาน

2.1 นโยบายหรือวัตถุประสงค์และขอบเขตหน้าที่

หน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศทางการและแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการทุกหน่วยงาน ทั้งหมด 56 แห่ง มีนโยบายหรือวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบททุกหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศทางการ มีนโยบายหรือวัตถุประสงค์เกี่ยวกับงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทโดยตรงมากกว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ คือ แหล่งสารนิเทศทางการมีนโยบายหรือวัตถุประสงค์เกี่ยวกับสารนิเทศโดยตรง ต่างจากแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทาง

การ ซึ่งนอกจากมีนโยบายหรือวัตถุประสงค์เกี่ยวกับสารนิเทศแล้ว ยังเพื่อประชาสัมพันธ์หน่วยงาน และเกี่ยวข้องกับงานประจำของหน่วยงานด้วย

แหล่งสารนิเทศทางการมีขอบเขตหน้าที่ในการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบท โดยตรงมากกว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ คือ แหล่งสารนิเทศทางการจะมีขอบเขตหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานสารนิเทศโดยตรง ต่างจากแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ซึ่งมีขอบเขตหน้าที่เกี่ยวกับสารนิเทศแล้วยังมีขอบเขตหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์การทำงานของหน่วยงานด้วย

นโยบายหรือวัตถุประสงค์และขอบเขตหน้าที่ของแหล่งสารนิเทศทางการและแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการจะสัมพันธ์และสอดคล้องกัน คือ หน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศทางการมีนโยบายหรือวัตถุประสงค์และขอบเขตหน้าที่ โดยตรงมากกว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ โดยแหล่งสารนิเทศทางการมีนโยบายหรือวัตถุประสงค์และขอบเขตหน้าที่เกี่ยวกับสารนิเทศโดยตรง ต่างจากแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการซึ่งมีนโยบายหรือวัตถุประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์หน่วยงาน และเกี่ยวข้องกับงานประจำด้วย สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในองค์กรต่าง ๆ โดยทั่วไป ทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน ที่ต้องปฏิบัติงานตามนโยบายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร

2.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบท

หน่วยงานที่รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทมีสถานะเป็น คณะกรรมการ มากที่สุด รองลงมาเป็น ฝ่าย และ งาน ตามลำดับ ดังนี้

หน่วยงานที่รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทมีสถานะเป็น คณะกรรมการ จำนวน 57 คน มากที่สุด โดยเป็น คณะกรรมการ จากหน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศทางการ ในจังหวัดสมุทรสาคร คือจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 28 คน (14 แห่ง) และ คณะกรรมการ จากหน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน ในจังหวัดสมุทรสาคร 29 คน (10 แห่ง) ได้แก่ หอการค้าจังหวัด 3 คน สมาคมการประมง 2 คน กลุ่มเกษตรกร 9 คน (3 กลุ่ม) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 9 คน (3 กลุ่ม) และกลุ่มยุวเกษตรกร 4 คน (2 กลุ่ม)

หน่วยงานที่รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทมีสถานะเป็น ฝ่าย 27 ฝ่าย โดยเป็น ฝ่าย จากหน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศทางการ ในจังหวัดสมุทรสาคร คือ จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 3 ฝ่าย (3 แห่ง) และเป็น ฝ่าย จากหน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรสาคร 24 ฝ่าย ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย 7 ฝ่าย (5 แห่ง) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 5 ฝ่าย (12 แห่ง) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 6 ฝ่าย (5

แห่ง) กระทรวงศึกษาธิการ 2 ฝ่าย (3 แห่ง) กระทรวงพาณิชย์ 1 ฝ่าย (1 แห่ง) กระทรวงอุตสาหกรรม 2 ฝ่าย (1 แห่ง) และสำนักงานอัยการสูงสุด 1 ฝ่าย (1 แห่ง)

หน่วยงานที่รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทมีสถานะเป็น งาน 10 งาน โดยเป็น งาน จากหน่วยงานที่เป็นแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 10 งาน

2.3 การแบ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบท

หน่วยงานที่รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบท ที่เป็นแหล่งสารนิเทศทางการ 17 แห่ง ที่มีสถานะเป็น คณะกรรมการ ไม่มีการแบ่งหน่วยงานย่อย

หน่วยงานที่รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบท ที่เป็นแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรสาคร 29 แห่ง ที่มีสถานะเป็น ฝ่าย มีการแบ่ง ฝ่าย/แผนก 15 แห่ง ดังนี้ กระทรวงมหาดไทย แบ่งได้ 13 งาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แบ่งได้ 6 งาน 5 กลุ่ม และ 6 โครงการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม แบ่งได้ 3 งาน 2 แผนก กระทรวงศึกษาธิการ 4 ฝ่าย 11 งาน ส่วนอีก 14 แห่ง ไม่มีการแบ่งหน่วยงานย่อย

หน่วยงานที่รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบท ที่เป็นแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน ในจังหวัดสมุทรสาคร 10 แห่ง ที่มีสถานะเป็น คณะกรรมการ ไม่มีการแบ่งหน่วยงานย่อย

2.4 บุคลากร วุฒิการศึกษา ตำแหน่งและหน้าที่ความรับผิดชอบ

บุคลากรที่ปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบท ของแหล่งสารนิเทศ ในจังหวัดสมุทรสาคร ทั้งหมด 200 คน เป็นบุคลากรจากแหล่งสารนิเทศทางการ 17 คน แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ 158 คน และภาคเอกชน 25 คน ดังนี้

แหล่งสารนิเทศทางการ มีผู้จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มากที่สุด 15 คน มีวุฒิการศึกษา ดังนี้ ป.4 (6 คน) ป.6 (4 คน) ม.3 (3 คน) ม.6 (1 คน) และ ปกศ. บรรณารักษศาสตร์ (1 คน) รองลงมา จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์ (2 คน)

บุคลากรของแหล่งสารนิเทศทางการ ที่ปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบท สังกัดที่
 อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มากที่สุด 14 คน มีตำแหน่งเป็นประธานและกรรมการที่อ่านหนังสือ
 ประจำหมู่บ้าน มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลสถานที่ หนังสือพิมพ์ และวารสาร ประชาสัมพันธ์และจัด
 กิจกรรมเสริมความรู้ตามโอกาสอันสมควร รองลงมา 3 คน เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานศูนย์การ
 เรียน ซึ่งประกอบด้วยงานห้องสมุด งานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ มีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด 97
 คน มีวุฒิการศึกษา ดังนี้ ครุศาสตร์ (17 คน) นิติศาสตร์ (13 คน) รัฐศาสตร์ (11 คน) มนุษย
 ศาสตร์ (10 คน) เกษตรศาสตร์ (9 คน) เป็นต้น รองลงมา 74 คน จบการศึกษาระดับต่ำกว่า
 ปริญญาตรี คือ ปวส.เกษตรกรรม (8 คน) ปวช.เกษตรกรรม (6 คน) ปวช.พาณิชย์กรรม (5
 คน) ปวส.การบัญชี (3 คน) ป.กศ.พลศึกษา (2 คน) เป็นต้น

บุคลากรของแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ ที่ปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชน
 บท สังกัดกระทรวงมหาดไทยมากที่สุด 35 คน มีตำแหน่งเป็นพัฒนาการจังหวัด พัฒนาการ
 อำเภอ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชนบท และพัฒนากร มีหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ให้การศึกษา ให้ความ
 ปัญหา วางแผน แก้ไขปัญหา นำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาชุมชน ได้ รองลงมา 16 คน
 เป็นบุคลากรสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตำแหน่งเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ นักวิชา
 การเกษตร เจ้าพนักงานการเกษตร เจ้าหน้าที่เคหกิจการเกษตร และเกษตรตำบล มีหน้าที่ ส่ง
 เสริมและเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการผลผลิตทางการเกษตรแก่
 กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร

แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน มีผู้จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
 มากที่สุด 23 คน มีวุฒิการศึกษา ดังนี้ ป.4 (6 คน) ป.6 (5 คน) ม.3 (4 คน) ม.ศ.5 (2
 คน) ม.6 (2 คน) รองลงมา จบปริญญาตรี ครุศาสตร์ (2 คน)

บุคลากรของแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน ที่ปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุม
 ชนชนบท คือกลุ่มเกษตรกร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มากที่สุด 12 คน ในตำแหน่ง ประธาน
 กลุ่มเกษตรกร ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ประชาสัมพันธ์ และกรรมการ มีหน้าที่

- พัฒนาสมาชิกของกลุ่มให้มีความรู้เรื่องการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตร และการ
 ตลาด ให้ความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาครัฐ ดำเนินธุรกิจร่วมกับภาคเอกชนและรับ
 เทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ให้เหมาะสม

- ให้การสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้าน ให้ความรู้ทางวิชาการ ให้การช่วยเหลือ
 และหาแหล่งงบประมาณให้กับกลุ่ม ให้กลุ่มมีรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

รองลงมา 5 คน เป็นบุคลากรสังกัดหอการค้าจังหวัด ตำแหน่งประธานหอการค้าจังหวัด รองประธานฝ่ายกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ และเจ้าหน้าที่ธุรการ มีหน้าที่ เผยแพร่ข่าวสารการค้า วิจัยเกี่ยวกับการค้าและเศรษฐกิจ

2.5 การจัดเก็บสารนิเทศ

ระบบการจัดเก็บสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศส่วนใหญ่จัดเก็บสารนิเทศด้วยระบบที่ประยุกต์ขึ้นใช้เอง คือ การจัดเก็บตามประเภทของงาน ตามลำดับความสำคัญ และตามระยะเวลาของสารนิเทศ 26 แห่ง รองลงมา 19 แห่ง จัดเก็บด้วยระบบหัวเรื่อง และจัดเก็บด้วยระบบเลขทะเบียน 15 แห่ง ตามลำดับ ส่วนระบบที่ไม่มีแหล่งสารนิเทศใดใช้จัดเก็บสารนิเทศเลย คือ ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

เมื่อพิจารณาตามประเภทของแหล่งสารนิเทศ พบว่า แหล่งสารนิเทศทางการจัดเก็บสารนิเทศด้วยระบบที่ประยุกต์ขึ้นใช้เอง 9 แห่ง มากที่สุด รองลงมา 4 แห่ง จัดเก็บด้วยระบบทศนิยมดิวอี้ จัดเก็บด้วยระบบหัวเรื่อง 3 แห่ง ตามลำดับ

ส่วนแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ จัดเก็บสารนิเทศด้วยระบบที่ประยุกต์ขึ้นใช้เอง 17 แห่ง มากที่สุด รองลงมา 16 แห่ง จัดเก็บด้วยระบบหัวเรื่อง และจัดเก็บด้วยระบบเลขทะเบียน 13 แห่ง ตามลำดับ

แหล่งสารนิเทศทางการและแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ จัดเก็บสารนิเทศด้วยระบบที่ประยุกต์ขึ้นใช้เอง มากที่สุด ทั้งสองแหล่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานสารนิเทศ เพื่อชุมชนชนบทส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ ไม่รู้จักระบบการจัดเก็บตามระบบห้องสมุดทั่วไป

เนื้อหาของสารนิเทศที่จัดเก็บและให้บริการ แหล่งสารนิเทศทางการจัดเก็บและให้บริการสารนิเทศ 6 ด้าน ในระดับปานกลาง คือ ด้านการศึกษา สาธารณสุข การเลี้ยงสัตว์ แรงงาน การพัฒนาชุมชน และการประมง จัดเก็บและให้บริการในระดับน้อย 6 ด้าน คือ ดิน การเกษตร การพาณิชย์ การบริหาร อุตสาหกรรม และป่าไม้

แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการจัดเก็บและให้บริการสารนิเทศ 8 ด้าน ในระดับน้อย คือ ด้านการเกษตร ดิน การเลี้ยงสัตว์ การประมง การพาณิชย์ การพัฒนาชุมชน แรงงาน และด้าน

การศึกษา จัดเก็บและให้บริการในระดับน้อยมาก 3 ด้าน คือ เกี่ยวกับสาธารณสุข ป่าไม้ และเกี่ยวกับอุตสาหกรรม

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างของสารนิเทศที่จัดเก็บและให้บริการระหว่างแหล่งสารนิเทศทางการและแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ พบว่า แหล่งสารนิเทศทางการจัดเก็บและให้บริการสารนิเทศ 10 ด้าน มากกว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ได้แก่ สารนิเทศด้านการศึกษา สาธารณสุข การเลี้ยงสัตว์ แรงงาน การพัฒนาชุมชน การประมง การเกษตร การพาณิชย์ การบริหาร และอุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณาสารนิเทศย่อย ๆ แต่ละด้าน พบว่า สารนิเทศที่แหล่งสารนิเทศทางการจัดเก็บและให้บริการ มากกว่า แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ มีดังนี้

1. ด้านการบริหาร
 - ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย
 - การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 - การเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
 - การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด
 - การทำบัตรประจำตัวประชาชน
 - การเสียภาษีบำรุงท้องที่
2. การพัฒนาชุมชน
 - การทำถนนและซ่อมถนน
 - การพัฒนาแหล่งน้ำ
 - การทำสะพานและซ่อมสะพาน
3. การเกษตร
 - ราคาผลิตผลการเกษตร
4. ดิน
 - การอนุรักษ์ดินและน้ำ
5. ป่าไม้
 - การปลูกป่าและบำรุงรักษาป่า
 - การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
 - ภัยจากไฟป่า
 - สิทธิทำกินในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม
 - กฎหมายคุ้มครองสัตว์ป่าและกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

6. การประมง

- การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- เทคโนโลยีการทำประมง
- แหล่งเงินทุน สินเชื่อ
- สภาพอากาศ
- ราคาน้ำมัน
- วิธีการจับสัตว์น้ำ เครื่องมือจับสัตว์น้ำ
- ภัยธรรมชาติ
- ราคาสัตว์น้ำ แนวโน้มการตลาด

7. การเลี้ยงสัตว์

- วิธีการเลี้ยงสัตว์
- การให้อาหาร
- การฉีดวัคซีนป้องกันโรค
- การป้องกันและกำจัดโรคระบาด
- การผสมพันธุ์สัตว์
- การปรับปรุงและขยายพันธุ์สัตว์

8. แรงงาน

- การทำประกันสังคม
- การแนะนำอาชีพ
- กฎหมายแรงงาน
- การพัฒนาฝีมือแรงงาน
- ตลาดแรงงาน ตำแหน่งงานว่าง
- ค่าจ้างและรายได้
- การไปทำงานต่างประเทศ

9. สาธารณสุข

- การวางแผนครอบครัว
- ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์
- การใช้ยารักษาโรค
- การอนามัยแม่และเด็ก
- การป้องกันโรคท้องร่วง
- โทษของยาเสพติด กัญชา เหล้า
- โรคเกี่ยวกับเด็ก
- การเลี้ยงดูทารก

- การจัดบ้านเรือนให้ถูกลักษณะ
- การกำจัดขยะ
- การบริโภคอาหาร อาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ
- การดูแลรักษาฟัน
- การประกันสุขภาพ การใช้บัตรสุขภาพ
- การป้องกันน้ำเสีย
- การปฐมพยาบาล
- การเลิกสูบบุหรี่

10. การศึกษา

- การศึกษาทางไกล
- การแนะแนวการศึกษาต่อ
- สถานศึกษา
- ค่าใช้จ่าย
- ความรู้เกี่ยวกับการทำอาหาร
- ความรู้วิชาช่างตัดเสื้อผ้า งานฝีมือเย็บปักถักร้อย
- ความรู้วิชาช่างตัดผม ช่างเสริมสวย
- ความรู้วิชาช่างก่อสร้าง
- ความรู้วิชาช่างอุตสาหกรรม

11. การพาณิชย์

- ดัชนีราคาสินค้า
- การคุ้มครองผู้บริโภค
- กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

12. อุตสาหกรรม

- แหล่งเทคโนโลยีและการติดต่อ
- วิธีการถ่ายทอดและเรียนรู้เทคโนโลยี
- การร่วมลงทุน
- อุตสาหกรรมอาหารทะเลแช่แข็ง
- อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล
- ชื่อสินค้าที่มีการจดสิทธิบัตรไว้
- แหล่งเงินทุน เงินกู้
- เทคนิคทางคอมพิวเตอร์และการประยุกต์ใช้
- กิจการห้องเย็น
- เทคนิคเกี่ยวกับการผลิตและควบคุม

- มาตรฐานผลิตภัณฑ์และการทดสอบ
- เทคนิคการประหยัดพลังงาน
- การบำรุงรักษาเครื่องจักรกล
- การออกแบบทางอุตสาหกรรม
- ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ
- แหล่งวัตถุดิบ
- การบรรจุหีบห่อ
- การส่งออกและการนำสินค้าเข้า
- กฎระเบียบทางราชการ
- ราคาสินค้าวัตถุดิบ
- ตลาดสินค้าต่างประเทศ

จากการสอบถามถึงเนื้อหาของสารนิเทศที่จัดเก็บและให้บริการแหล่งสารนิเทศทางการ และแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ พบว่า แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการส่วนใหญ่จะไม่จัดเก็บสารนิเทศ แต่มีการให้บริการสารนิเทศ เนื่องจาก ไม่มีเวลา มีงานประจำต้องทำมากอยู่แล้ว ไม่รู้จักระบบการจัดเก็บ สารนิเทศที่ให้บริการส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ตนเองมีความรู้ จึงให้บริการโดยวิธีให้คำแนะนำปรึกษา จัดกิจกรรม และใช้สื่อในการเผยแพร่ มากกว่า การจัดเก็บเป็นสิ่งพิมพ์ และให้บริการตามระบบห้องสมุด

จากผลการวิจัยเมื่อพิจารณาถึงการจัดเก็บและให้บริการสารนิเทศในรายละเอียดแต่ละด้านในแต่ละหน่วยงาน พบว่า แหล่งสารนิเทศส่วนใหญ่จัดเก็บและให้บริการสารนิเทศในรายละเอียดตามนโยบายหรือวัตถุประสงค์ และขอบเขตหน้าที่ของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของอรรรณ สร้อยคำ (2535) ซึ่งศึกษา เรื่อง การเผยแพร่สารนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนของหน่วยงานรัฐ สังกัด 4 กระทรวงหลัก ในจังหวัดมหาสารคาม และพบว่า เนื้อหาของสารนิเทศที่เผยแพร่ในแต่ละหน่วยงานมีการเผยแพร่แตกต่างกันไปตามกระทรวงที่สังกัด

2.6 การจัดกิจกรรมและการให้บริการ

ปรากฏว่า ทั้งแหล่งสารนิเทศทางการและแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ จัดกิจกรรม และให้บริการ โดยรวมในระดับน้อย อย่างไรก็ตามจากการทดสอบ พบว่า แหล่งสารนิเทศทางการให้บริการมากกว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ส่วนการจัดกิจกรรมนั้นไม่แตกต่างกัน

การจัดกิจกรรม

จากกิจกรรมทั้งหมด 12 กิจกรรม แหล่งสารนิเทศทางการ จัดกิจกรรมในระดับปานกลาง 5 กิจกรรม คือ การบรรยาย การประชุม การสาธิตและการทดลอง การฝึกอบรม และการจัดประกวด จัดระดับน้อย 7 กิจกรรม คือ การจัดนิทรรศการ การจัดงานวันนัดพบแรงงาน ทัศนศึกษา การเล่านิทาน การจัดฉายภาพยนตร์ การจัดฉายสไลด์ และการจัดฉายวีดิทัศน์

แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ จัดกิจกรรมในระดับปานกลาง 3 กิจกรรม คือ การประชุม การฝึกอบรม และการบรรยาย จัดระดับน้อย 6 กิจกรรม คือ การจัดนิทรรศการ การสาธิตและการทดลอง ทัศนศึกษา การจัดประกวด การจัดฉายวีดิทัศน์ และการจัดฉายสไลด์ จัดกิจกรรมระดับน้อยมาก คือ การจัดงานวันนัดพบแรงงาน การเล่านิทาน และการจัดฉายภาพยนตร์

จากการทดสอบ แหล่งสารนิเทศทางการจัดกิจกรรมมากกว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ 3 กิจกรรม คือ เรื่องการจัดงานวันนัดพบแรงงาน การเล่านิทาน และการจัดฉายภาพยนตร์ เนื่องจากแหล่งสารนิเทศทางการ เป็นแหล่งที่มีผู้ใช้ เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา และกลุ่มแม่บ้าน มากกว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ กิจกรรมที่แหล่งสารนิเทศทางการจัดมากกว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการนั้น เหมาะสมกับกลุ่มผู้ใช้

การให้บริการ

จากบริการทั้งหมด 16 ประเภท แหล่งสารนิเทศทางการ ให้บริการในระดับปานกลาง 5 บริการ คือ บริการการอ่าน จัดมุมการอ่าน บริการแจกเอกสารแนะนำและแผ่นพับ บริการเสียงตามสายและหอกระจายข่าว บริการแนะนำผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญให้กับชาวบ้าน บริการในระดับน้อย 11 บริการ คือ บริการแจกพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ บริการให้คำแนะนำปรึกษาโดยตรง บริการยืม-คืน บริการยืมระหว่างห้องสมุดหรือระหว่างหน่วยงาน บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการห้องสมุดเคลื่อนที่และบริการหน่วยเคลื่อนที่ บริการให้คำแนะนำปรึกษาทางโทรศัพท์ บริการให้คำแนะนำปรึกษาทางจดหมาย บริการรวบรวมข้อมูลและจัดทำบรรณานุกรม บริการถ่ายสำเนาและบริการโทรสาร

แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการให้บริการในระดับปานกลาง 2 บริการ คือ บริการให้คำแนะนำปรึกษาโดยตรง และบริการแจกเอกสารและแผ่นพับ บริการในระดับน้อย 10 บริการ คือ บริการแนะนำผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญให้กับชาวบ้าน บริการเสียงตามสายและหอกระจายข่าว บริการให้

คำแนะนำปรึกษาทางโทรศัพท์ บริการแจกพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการห้องสมุดเคลื่อนที่และบริการหน่วยเคลื่อนที่ บริการการอ่าน จัดมุมการอ่าน บริการยืม-คืน และบริการถ่ายสำเนา บริการในระดับน้อยมาก 4 บริการ คือ บริการยืมระหว่างห้องสมุดหรือระหว่างหน่วยงาน บริการให้คำแนะนำปรึกษาทางจดหมาย บริการโทรสาร บริการรวบรวมข้อมูลและจัดทำบรรณานุกรม

จากการทดสอบ แหล่งสารนิเทศทางการให้บริการมากกว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ 6 บริการ คือ บริการการอ่าน จัดมุมการอ่าน บริการยืมระหว่างห้องสมุดหรือระหว่างหน่วยงาน บริการให้คำแนะนำปรึกษาทางจดหมาย บริการรวบรวมข้อมูลและจัดทำบรรณานุกรม และบริการยืม-คืน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบริการในลักษณะดังกล่าวเป็นบริการตามระบบห้องสมุด ซึ่งแหล่งสารนิเทศทางการจัดไว้ให้บริการอยู่แล้ว

2.7 ลักษณะของสารนิเทศที่เผยแพร่

จากลักษณะของสารนิเทศที่เผยแพร่ ทั้งหมด 5 ลักษณะ ปรากฏว่า แหล่งสารนิเทศทางการเผยแพร่สารนิเทศทุกลักษณะในระดับปานกลาง คือ ลักษณะความรู้ ข่าว ภาพ สถิติข้อมูล และกฎระเบียบ ส่วนแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการเผยแพร่สารนิเทศ 3 ลักษณะ ในระดับปานกลาง คือ ข่าว ความรู้ และสถิติข้อมูล เผยแพร่ในระดับน้อย คือ กฎระเบียบ และภาพ

จากการทดสอบ พบว่า แหล่งสารนิเทศทางการเผยแพร่สารนิเทศในลักษณะภาพมากกว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ (3.12 และ 2.31) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการส่วนใหญ่ให้บริการโดยให้คำแนะนำปรึกษาโดยตรง ดังนั้น ลักษณะของสารนิเทศที่ใช้เผยแพร่ได้สะดวก จึงเป็นในลักษณะ ข่าว ความรู้และสถิติข้อมูล มากกว่าในลักษณะภาพ

2.8 สื่อที่ใช้ในการเผยแพร่สารนิเทศ

จากการสอบถามถึงสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ ทั้งหมด 19 สื่อ ปรากฏว่า แหล่งสารนิเทศทางการใช้สื่อในการเผยแพร่สารนิเทศในระดับปานกลาง 13 สื่อ คือ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ ภาพโฆษณาหรือโปสเตอร์ จุลสาร สิ่งพิมพ์ที่หน่วยงานผลิตขึ้นแจก หอกระจายข่าว ผู้นำชุมชน กลุ่มชมรม และสมาคม โทรทัศน์ กระดานข่าว ป้ายประกาศ วิทยุ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานและสมาชิกของกลุ่ม ชมรม และสมาคม และแผ่นปลิว สื่อที่ใช้เผยแพร่ในระดับน้อย มี 6 สื่อ คือ สติกเกอร์ วิทยุสื่อสาร วิทยุทัศน์ ภาพยนตร์ สไลด์ และแผ่นใส

ส่วนแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการใช้สื่อในการเผยแพร่สารนิเทศในระดับปานกลาง 6 สื่อ คือ ผู้นำชุมชน กลุ่ม ชมรม และสมาคม เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานและสมาชิกของกลุ่ม ชมรม และสมาคม สิ่งพิมพ์ที่หน่วยงานผลิตขึ้นแจก แผ่นพับ บ้ายประกาศ หอกระจายข่าว สื่อที่ใช้เผยแพร่ในระดับน้อย มี 11 สื่อ คือ ภาพโฆษณาหรือโปสเตอร์ แผ่นใส แผ่นปลิว กระดานข่าว จุลสาร สไลด์ วิทยุสื่อสาร วิทยุทัศน์ สติกเกอร์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ สื่อที่ใช้เผยแพร่ในระดับน้อยมากคือ โทรทัศน์ และสติกเกอร์

จากการทดสอบ ปรากฏว่า แหล่งสารนิเทศทางการใช้สื่อต่างจากแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ โดยใช้สื่อ 8 สื่อ มากกว่า ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ภาพโฆษณาหรือโปสเตอร์ จุลสาร โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ กระดานข่าว และสติกเกอร์ ทั้งนี้เพราะแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการในการเผยแพร่ที่เป็นบุคคล มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการให้บริการซึ่งส่วนใหญ่บริการให้คำแนะนำปรึกษาโดยตรง

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อในการเผยแพร่สารนิเทศดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรวรรณ สร้อยคำ (2535) ซึ่งพบว่า สื่อที่หน่วยงานรัฐสังกัด 4 กระทรวงหลักในจังหวัดมหาสารคามนิยมใช้มาก คือ บุคลากรของหน่วยงาน

2.9 กลุ่มผู้ใช้แหล่งสารนิเทศ

จากการสอบถามถึงกลุ่มผู้ใช้แหล่งสารนิเทศ ทั้งหมด 9 กลุ่ม ปรากฏว่า แหล่งสารนิเทศทางการมีผู้มาใช้ทุกกลุ่มในระดับปานกลาง คือ นักเรียน นิสิต นักศึกษา แม่บ้าน เกษตรกร ผู้มีอาชีพรับจ้าง เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานและสมาชิกของกลุ่ม หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ชาวประมง และข้าราชการ

ส่วนแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการมีผู้มาใช้ระดับปานกลาง 4 กลุ่ม คือ เกษตรกร เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานและสมาชิกของกลุ่ม นักเรียน นิสิต นักศึกษา และหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ใช้แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการในระดับน้อย มี 5 กลุ่ม คือ แม่บ้าน ชาวประมง ข้าราชการ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และผู้มีอาชีพรับจ้าง

แหล่งสารนิเทศทางการมีผู้มาใช้ แตกต่าง จากแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ โดยแหล่งสารนิเทศทางการมีผู้ใช้มากกว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา (3.47 และ 2.59) และกลุ่มแม่บ้าน (3.12 และ 2.49) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

แหล่งสารสนเทศทางการจัดเก็บและให้บริการสารสนเทศ มากกว่า ครอบคลุมทุกด้าน สถานที่ตั้งอยู่ในชุมชน การเดินทางไปสะดวก และสามารถติดต่อได้ง่าย

2.10 ปัญหาและการแก้ไขปัญหา

ปัญหาและการแก้ไขปัญหา ในการปฏิบัติงานสารสนเทศเพื่อชุมชนชนบทของแหล่งสารสนเทศทางการและแหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการ ในจังหวัดสมุทรสาคร ปัญหาและอุปสรรคที่แหล่งสารสนเทศ มีทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการบริหาร สารสนเทศที่จัดเก็บและให้บริการ ด้านการบริการและการจัดกิจกรรม สื่อ และผู้ใช้

แหล่งสารสนเทศทางการประสบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานสารสนเทศเพื่อชุมชนชนบท ทุกด้าน ในระดับปานกลาง ส่วนแหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการประสบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานสารสนเทศเพื่อชุมชนชนบท ทุกด้าน ในระดับน้อย

ในด้านความต้องการแก้ไขปัญหา แหล่งสารสนเทศทางการต้องการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานสารสนเทศเพื่อชุมชนชนบท ทุกด้าน ในระดับปานกลาง ส่วนแหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการต้องการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ในระดับปานกลางด้านเดียว คือ ด้านการบริหาร และในระดับน้อย 4 ด้าน คือ สื่อ สารสนเทศที่จัดเก็บและให้บริการ ผู้ใช้ และด้านการบริการและจัดกิจกรรม

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานสารสนเทศ ที่แหล่งสารสนเทศทางการประสบ และความต้องการแก้ไขปัญหาซึ่งมีมากกว่า แหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการ ปรากฏดังนี้

ปัญหาและอุปสรรค	ความต้องการแก้ไขปัญหา
ด้านการบริหาร	ด้านการบริหาร
นโยบายเกี่ยวกับงานสารสนเทศเพื่อชุมชนชนบทไม่ชัดเจน	มีการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนอื่น ๆ
ไม่มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารสนเทศเพื่อชุมชนชนบทไว้โดยตรง	วางแผนการปฏิบัติงานให้บุคลากรผู้รับผิดชอบงานสารสนเทศเพื่อชุมชนชนบทได้ปฏิบัติตาม
ขาดการประเมินผลการปฏิบัติงาน	ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ปัญหาและอุปสรรค	ความต้องการแก้ไขปัญหา
<p>ด้านการบริหาร (ต่อ)</p> <p>บุคลากรที่รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทไม่ปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดไว้</p> <p>ขาดการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนอื่น ๆ</p> <p>สถานที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ห่างไกลชุมชน</p> <p>สารนิเทศที่จัดเก็บและให้บริการ</p> <p>ได้รับสารนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัดล่าช้าและไม่สม่ำเสมอ</p> <p>สารนิเทศมีน้อย</p> <p>สารนิเทศที่มีไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>สารนิเทศมีลักษณะที่ผู้ใช้นำไปใช้งานได้ไม่สะดวก ทำความเข้าใจยาก</p> <p>สารนิเทศที่ได้รับบริจาคจากหน่วยงานอื่น ๆ ล่าช้าและไม่ต่อเนื่อง</p> <p>สารนิเทศที่ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ มีจำนวนมาก</p>	<p>ด้านการบริหาร (ต่อ)</p> <p>กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรผู้รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทไว้อย่างชัดเจน</p> <p>สารนิเทศที่จัดเก็บและให้บริการ</p> <p>จัดหาสารนิเทศที่ผู้ใช้เข้าใจง่าย</p> <p>บริจาคสารนิเทศที่ไม่เกี่ยวข้องให้กับหน่วยงานอื่นได้ใช้ประโยชน์ต่อไป</p> <p>ทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในท้องถิ่นที่หน่วยงานตั้งอยู่เพื่อการจัดหาสารนิเทศให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้</p> <p>ติดตามความเคลื่อนไหวการผลิตสารนิเทศของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ</p>
<p>ด้านการบริการและการจัดกิจกรรม</p> <p>ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมเพียงพอ</p> <p>การเดินทางไปให้บริการและจัดกิจกรรมไม่สะดวก</p> <p>บริการตอบคำถาม ให้คำแนะนำและช่วยการค้นคว้าไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้</p> <p>ค่าบริการถ่ายสำเนาแพง</p> <p>ไม่มีเวลาที่จะจัดและออกไปให้บริการ</p>	<p>ด้านการบริการและการจัดกิจกรรม</p> <p>ทำความเข้าใจและซักถามผู้ใช้ให้ละเอียด เพื่อให้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริง</p> <p>จัดเตรียมพาหนะสำหรับใช้ในการเดินทางออกไปให้บริการและจัดกิจกรรมไว้พร้อม</p> <p>จัดหาบริษัทที่คิดค่าบริการถ่ายสำเนาในราคาถูกลงมาให้บริการ</p>
<p>สื่อ</p> <p>สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีสูญหาย และถูกฉีกทำลาย มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการเผยแพร่</p> <p>ไม่ถึงจุดความสนใจผู้ใช้</p> <p>มีสภาพเก่าใช้งานได้ไม่ดีเท่าที่ควร</p>	<p>สื่อ</p> <p>สำรวจความเสียหายและจัดส่งซ่อมเป็นประจำทุกปี</p> <p>ใช้สื่อที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับกลุ่มผู้ใช้</p>

ปัญหาและอุปสรรค	ความต้องการแก้ไขปัญหา
<p>สื่อ (ต่อ) ไม่สื่อความหมายตามที่ต้องการ สื่อสิ่งพิมพ์ไม่มีการซ่อมแซม</p> <p>ผู้ใช้ ไม่รู้จักรีวิวค้น ไม่มีเวลามากใช้บริการ</p>	<p>ผู้ใช้ จัดกิจกรรมและออกไปให้บริการถึงหมู่บ้าน และที่ทำงานของผู้ใช้ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมและบริการให้ ผู้ใช้ทราบ แนะนำวิธีการค้นคว้าให้กับผู้ใช้</p>

จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาที่แหล่งสารนิเทศทางการประสบแต่ไม่ต้องการแก้ไข
ปัญหาและอุปสรรค มีดังนี้

1. สถานที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ห่างไกลชุมชน
2. สารนิเทศมีน้อย
3. ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมเพียงพอ
4. ไม่มีเวลาที่จะจัดและออกไปให้บริการ
5. สื่อไม่ถึงจุดความสนใจผู้ใช้

นอกจากนี้แหล่งสารนิเทศทางการต้องการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ซึ่งมีได้เป็น
ปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

1. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
2. ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม และบริการให้ผู้ใช้ทราบ

2.11 ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

แหล่งสารนิเทศทางการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทร่วมกับแหล่งสารนิเทศ
ไม่เป็นทางการ ภาครัฐ มากที่สุด 14 แห่ง รองลงมา กับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอก
ชน 8 แห่ง

หน่วยงานที่แหล่งสารนิเทศทางการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน มากที่สุด คือ สำนักงานพัฒนาชุมชน โดย มีการบรรยาย ฝึกอบรม แจกเอกสาร และจัดนิทรรศการ ร่วมกัน รองลงมา กับหน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โดย มีการแจกเอกสาร จัดนิทรรศการ และออกหน่วยเคลื่อนที่ ร่วมกัน และศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด โดย มีการบรรยาย ประชุม และฝึกอบรม ร่วมกัน

ดังนั้น ความร่วมมือในการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทกับหน่วยงานอื่น ที่แหล่งสารนิเทศทางการปฏิบัติ มากที่สุด คือการบรรยาย และแจกเอกสาร

สำหรับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ ปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบท ร่วมกับทุกหน่วยงาน หน่วยงานที่แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน มากที่สุด มี 3 หน่วยงาน คือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โดย มีการบรรยาย ประชุม แจกเอกสาร จัดนิทรรศการ และออกหน่วยเคลื่อนที่ ร่วมกัน รองลงมา กับสำนักงานเกษตร จังหวัด โดย มีการบรรยาย ประชุม แจกเอกสาร และจัดนิทรรศการ ร่วมกัน และกับหน่วยงาน สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด โดย มีการบรรยาย ฝึกอบรม แจกเอกสาร และจัดนิทรรศการ ร่วมกัน

ดังนั้น ความร่วมมือในการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทกับหน่วยงานอื่น ที่แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ ปฏิบัติ มากที่สุด คือ การประชุม และแจกเอกสาร รองลงมา คือ บรรยาย และฝึกอบรม (ตามลำดับ)

ส่วนแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน ปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทร่วมกับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ มากที่สุด 22 แห่ง รองลงมา กับแหล่งสารนิเทศทางการ 14 แห่ง และแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน 2 แห่ง

หน่วยงานที่แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน มากที่สุด มี 4 หน่วยงาน คือ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง สำนักงานเกษตรอำเภอกะทู้แบน และสำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแพ้ว โดย มีการบรรยาย ประชุม ฝึกอบรม และแจกเอกสาร ร่วมกัน รองลงมา มี 3 หน่วยงาน คือ สำนักงานประมงอำเภอบ้านแพ้ว โดย มีการบรรยาย ประชุม และสาธิต ร่วมกัน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โดย มีการบรรยาย แจกเอกสาร และจัดนิทรรศการ ร่วมกัน และกับสมาคมการประมงจังหวัด โดย มีการบรรยาย แจกเอกสาร และสาธิต ร่วมกัน

ดังนั้น ความร่วมมือในการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทกับหน่วยงานอื่น ที่แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน ปฏิบัติ มากที่สุด คือ แจกเอกสาร รองลงมา คือ บรรยาย และสาธิต (ตามลำดับ)

2.12 ลักษณะความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ลักษณะความร่วมมือของแหล่งสารนิเทศ จำแนกตามเนื้อหาของสารนิเทศ พบว่า แหล่งสารนิเทศทางการ มีการแจกเอกสารร่วมกับหน่วยงานอื่นมากที่สุด 9 เรื่อง คือ โรคเอดส์ การใช้ยารักษาโรค กฎหมายประกันสังคม โรคสัตว์ การขยายพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การพัฒนาแหล่งน้ำ ราคาผลผลิต ตลาดสินค้าการเกษตร และราคาสินค้าปศุสัตว์

สำหรับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ มีการฝึกอบรมร่วมกับหน่วยงานอื่นมากที่สุด 12 เรื่อง คือ การป้องกันโรคเอดส์ การแก้ไขปัญหายาเสพติด การผลิตสินค้าเกษตร การรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การทำไร่นาสวนผสม เครื่องจักรกลการเกษตร การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ อาชีพเสริม การจักสาน อุตสาหกรรมในครัวเรือน การตัดเย็บเสื้อผ้า และการซ่อมเครื่องยนต์

ส่วนแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน มีการบรรยายร่วมกับหน่วยงานอื่นมากที่สุด 12 เรื่อง คือ กฎหมายประกันสังคม กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด โรคเอดส์ ยาเสพติด สิทธิและผลประโยชน์เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การจัดตั้งโรงงาน การเพาะปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ผล การเพาะปลูกพืช ผัก การเลี้ยงสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร การปรับปรุงบำรุงรักษาดิน และการปรับสภาพดิน

2.13 ความต้องการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

แหล่งสารนิเทศทางการต้องการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทร่วมกับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ มากที่สุด 8 แห่ง

หน่วยงานที่แหล่งสารนิเทศทางการต้องการร่วมมือในการปฏิบัติงาน มี 4 หน่วยงาน คือ ที่ว่าการอำเภอเมือง ที่ว่าการอำเภอกระทุ่มแบน และที่ว่าการอำเภอบ้านแพ้ว โดย ให้มีการบรรยาย และออกหน่วยเคลื่อนที่ ร่วมกัน และกับสถานีตำรวจ โดย ให้มีการบรรยายและสาธิต ร่วมกัน

นอกจากนี้ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทกับหน่วยงานอื่นที่ต้องการ คือ การบรรยาย รองลงมา คือ ออกหน่วยเคลื่อนที่

สำหรับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ ต้องการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทร่วมกับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน มากที่สุด 9 แห่ง รองลงมา กับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ 6 แห่ง

หน่วยงานที่แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ ต้องการร่วมมือในการปฏิบัติงาน มี 2 หน่วยงาน คือ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด โดย ให้มีการแจกเอกสาร และสาธิต ร่วมกัน และกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัด โดย ให้มีการประชุม และแจกเอกสาร ร่วมกัน

นอกจากนี้ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทกับหน่วยงานอื่นที่แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ ต้องการปฏิบัติ คือการประชุม รองลงมา คือแจกเอกสาร

ส่วนแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน ต้องการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทร่วมกับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ 12 แห่ง

หน่วยงานที่แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน ต้องการร่วมมือในการปฏิบัติงาน คือสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด โดย ให้มีการบรรยาย และฝึกอบรม ร่วมกัน

นอกจากนี้ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทกับหน่วยงานอื่นที่ต้องการปฏิบัติ มากที่สุด คือ การบรรยาย

2.14 ลักษณะความร่วมมือและเนื้อหาของสารนิเทศที่ต้องการ

ลักษณะความร่วมมือที่แหล่งสารนิเทศต้องการ จำแนกตามเนื้อหาของสารนิเทศ พบว่า แหล่งสารนิเทศทางการ ต้องการบรรยายร่วมกับหน่วยงานอื่น 5 เรื่อง คือ กฎหมาย กฎหมายประกันสังคม กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด สิทธิผลประโยชน์เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล และการป้องกันอุบัติเหตุ

สำหรับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาครัฐ ต้องการประชุมร่วมกับหน่วยงานอื่น 4 เรื่อง คือ โรคเอดส์ ยาเสพติด การตลาด การป้องกันรักษาโรคสัตว์ และการป้องกันรักษาโรค ต้องการฝึกอบรมร่วมกับหน่วยงานอื่น 4 เรื่อง คือ ต้องการฝึกอบรมร่วมกับหน่วยงานอื่น เรื่อง

การรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรกลการเกษตร การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ และอุตสาหกรรมในครัวเรือน และต้องการแจกเอกสารร่วมกับหน่วยงานอื่น เรื่อง การใช้ยารักษาโรค การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การใช้อยู่ปรับปรุงบำรุงดิน และราคาสินค้าปศุสัตว์

ส่วนแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ภาคเอกชน ต้องการฝึกอบรมร่วมกับหน่วยงานอื่น 4 เรื่อง คือ การผลิตสินค้าเกษตร การรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรกลการเกษตร และการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ

การทดสอบสมมติฐาน

งานวิจัยนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า

1. แหล่งสารนิเทศทางการ ปฏิบัติงานด้านระบบการจัดเก็บ เนื้อหาสารนิเทศที่จัดเก็บ การจัดกิจกรรม การบริการ และสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ ต่างจาก แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ
2. แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ส่วนใหญ่ จัดเก็บสารนิเทศเฉพาะด้าน ด้วยระบบที่ประยุกต์ขึ้นใช้เอง กิจกรรมที่จัด มาก คือการฝึกอบรม การบริการที่จัด มาก คือให้คำแนะนำปรึกษา สื่อที่ใช้ มาก คือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานและผู้นำชุมชน

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

แหล่งสารนิเทศทางการ	แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ
ระบบการจัดเก็บ ระบบที่ประยุกต์ขึ้นใช้เอง (9 แห่ง) ระบบทศนิยมทวิวิธี (4 แห่ง) ระบบหัวเรื่อง (3 แห่ง)	ระบบที่ประยุกต์ขึ้นใช้เอง (17 แห่ง) ระบบหัวเรื่อง (16 แห่ง) ระบบเลขทะเบียน (13 แห่ง)
เนื้อหาของสารนิเทศที่จัดเก็บและให้บริการ 6 ด้านในระดับปานกลาง การศึกษา สาธารณสุข การเลี้ยงสัตว์	8 ด้าน แต่ระดับน้อย การเกษตร ดิน การเลี้ยงสัตว์

แหล่งสารนิเทศทางการ	แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ
เนื้อหาของสารนิเทศที่จัดเก็บและให้บริการ (ต่อ)	
<p>แรงงาน</p> <p>การพัฒนาชุมชน</p> <p>การประมง</p>	<p>การประมง</p> <p>การพาณิชย์</p> <p>การพัฒนาชุมชน</p> <p>แรงงาน</p> <p>การศึกษา</p>
กิจกรรม	
<p>5 ประเภทในระดับปานกลาง</p> <p>การบรรยาย</p> <p>การประชุม</p> <p>การสาธิตและการทดลอง</p> <p>การฝึกอบรม</p> <p>การจัดประกวด</p>	<p>3 ประเภทระดับปานกลาง</p> <p>การประชุม</p> <p>การฝึกอบรม</p> <p>การบรรยาย</p>
บริการ	
<p>5 ประเภทในระดับปานกลาง</p> <p>บริการการอ่าน</p> <p>จัดมุมการอ่าน</p> <p>บริการแจกเอกสารแนะนำและแผ่นพับ</p> <p>บริการเสียงตามสายและหอกระจายข่าว</p> <p>บริการแนะนำผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญให้กับชาวบ้าน</p>	<p>2 ประเภทระดับปานกลาง</p> <p>บริการให้คำแนะนำปรึกษาโดยตรง</p> <p>บริการแจกเอกสารและแผ่นพับ</p>
สื่อที่ใช้ในการเผยแพร่	
<p>สื่อที่ใช้ในระดับปานกลาง 13 สื่อ</p> <p>หนังสือพิมพ์</p> <p>แผ่นพับ</p> <p>ภาพโฆษณาหรือโปสเตอร์</p> <p>จุดสาร</p> <p>สิ่งพิมพ์ที่หน่วยงานผลิตขึ้นแจก</p> <p>หอกระจายข่าว</p> <p>ผู้นำชุมชน กลุ่ม ชมรม และสมาคม</p> <p>โทรทัศน์</p> <p>กระดานข่าว</p>	<p>สื่อที่ใช้ระดับปานกลาง 6 สื่อ</p> <p>ผู้นำชุมชน กลุ่ม ชมรม และสมาคม</p> <p>เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานและสมาชิก</p> <p>ของกลุ่ม ชมรม และสมาคม</p> <p>สิ่งพิมพ์ที่หน่วยงานผลิตขึ้นแจก</p> <p>แผ่นพับ</p> <p>ป้ายประกาศ</p> <p>หอกระจายข่าว</p>

แหล่งสารนิเทศทางการ

แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ

สื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ (ต่อ)

ป้ายประกาศ

วิทยุ

เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานและสมาชิกของกลุ่ม

ชมรม และสมาคม

แผ่นปลิว

ดังนั้น ในด้านระบบการจัดเก็บสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศทางการและแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการจัดเก็บสารนิเทศด้วยระบบที่ประยุกต์ขึ้นใช้เองมากเป็นอันดับแรก แต่แหล่งสารนิเทศทางการใช้ระบบทศนิยมดิวอี้ และระบบหัวเรื่อง ในระดับรองลงมา ในขณะที่แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการใช้ระบบหัวเรื่อง และระบบเลขทะเบียน ในระดับรองลงมา และถึงแม้ว่าแหล่งสารนิเทศทางการและแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการจะใช้ระบบที่ประยุกต์ขึ้นใช้เองมากเป็นอันดับแรก แต่แหล่งสารนิเทศทางการใช้ระบบสากลมากกว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงทั้งสองคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการจัดเก็บสารนิเทศด้วยระบบที่ไม่แตกต่างจากแหล่งสารนิเทศทางการ แต่แตกต่างที่ระดับการจัดเก็บ คือ แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการใช้ระบบที่ประยุกต์ขึ้นใช้เองจัดเก็บสารนิเทศมากกว่าแหล่งสารนิเทศทางการ (17 และ 9 แห่ง)

ในด้านสารนิเทศที่จัดเก็บและให้บริการ แหล่งสารนิเทศทางการจัดเก็บและให้บริการสารนิเทศ 6 ด้าน ในระดับปานกลาง ในขณะที่แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการจัดเก็บและให้บริการสารนิเทศ 8 ด้าน ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาในรายละเอียด ปรากฏว่า แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการจัดเก็บและให้บริการเนื้อหาของสารนิเทศในรายละเอียดมากกว่าแหล่งสารนิเทศทางการ 5 ด้าน คือ ด้านการเกษตร ดิน การเลี้ยงสัตว์ การประมง และแรงงาน ในขณะที่แหล่งสารนิเทศทางการจัดเก็บและให้บริการเนื้อหาของสารนิเทศในรายละเอียดมากกว่าแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ 2 ด้าน คือ ด้านการศึกษาและสาธารณสุข ส่วนสารนิเทศด้านพัฒนาชุมชน แหล่งสารนิเทศทางการและแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการจัดเก็บและให้บริการ 2 เรื่องเท่ากัน ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐาน คือ แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการจัดเก็บและให้บริการเนื้อหาของสารนิเทศต่างจากแหล่งสารนิเทศทางการ โดยแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการจัดเก็บและให้บริการเนื้อหาของสารนิเทศในรายละเอียดเฉพาะด้านมากกว่าแหล่งสารนิเทศทางการ

ในด้านการจัดกิจกรรม แหล่งสารนิเทศทางการจัดกิจกรรม 5 กิจกรรม ในระดับปานกลาง ส่วนแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ จัดกิจกรรม 3 กิจกรรม ระดับปานกลาง และถึงแม้ว่า

แหล่งสารสนเทศทางการและแหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการ จะจัดกิจกรรม 3 กิจกรรม ในระดับปานกลางเหมือนกัน แต่แหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการ จัดฝึกอบรมมากกว่าแหล่งสารสนเทศทางการ (3.05 และ 2.88) ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐาน คือแหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการจัดกิจกรรมต่างจากแหล่งสารสนเทศทางการ โดยแหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการจัดฝึกอบรมมากกว่าแหล่งสารสนเทศทางการ

ในด้านการให้บริการ แหล่งสารสนเทศทางการให้บริการ 5 บริการ ในระดับปานกลาง แหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการให้บริการ 2 บริการ ระดับปานกลาง ทั้งแหล่งสารสนเทศทางการและแหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการให้บริการในระดับปานกลางเหมือนกันประเภทเดียว คือบริการแจกเอกสารและแผ่นพับ ส่วนบริการอีกประเภทหนึ่ง คือบริการให้คำแนะนำปรึกษาโดยตรงนั้น แหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการให้บริการระดับปานกลาง (3.08) แต่แหล่งสารสนเทศทางการให้บริการระดับน้อย (2.35) ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐาน คือแหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการให้บริการต่างจากแหล่งสารสนเทศทางการ โดยแหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการจัดบริการให้คำแนะนำปรึกษาโดยตรงมากกว่าแหล่งสารสนเทศทางการ

ส่วนสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่สารสนเทศนั้น แหล่งสารสนเทศทางการใช้สื่อระดับปานกลาง 13 สื่อ แหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการใช้สื่อระดับปานกลาง 6 สื่อ และแหล่งสารสนเทศทางการใช้สื่อในการเผยแพร่สารสนเทศต่างจากแหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการ 7 สื่อ คือ หนังสือพิมพ์ ภาพโฆษณาหรือโปสเตอร์ จุลสาร โทรทัศน์ กระดานข่าว วิทยุ และแผ่นปลิว แม้ว่าแหล่งสารสนเทศทางการและแหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการ จะใช้สื่อระดับปานกลางเหมือนกัน 6 สื่อ ก็ตาม แต่แหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการใช้สื่อมากกว่าแหล่งสารสนเทศทางการ 2 สื่อ คือสื่อที่เป็น ผู้นำชุมชน กลุ่มชมรม และสมาคม (3.10 และ 2.88) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน สมาชิกของกลุ่ม ชมรม และสมาคม (2.97 และ 2.76) ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐาน คือแหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการใช้สื่อในการเผยแพร่สารสนเทศต่างจากแหล่งสารสนเทศทางการ โดยแหล่งสารสนเทศไม่เป็นทางการใช้สื่อที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานและผู้นำชุมชนมากกว่าแหล่งสารสนเทศทางการ

ประยุกต์ผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการปฏิบัติงานสารสนเทศเพื่อชุมชนชนบทในจังหวัดสมุทรสาคร มีดังนี้

สำหรับแหล่งสารนิเทศทางการ เรื่องที่ควรแก้ไขปรับปรุงมีเพียง 2 เรื่อง คือ

1. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
2. ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมและการให้บริการ

ส่วนแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ เรื่องที่ควรแก้ไขปรับปรุงมี 10 เรื่อง ดังนี้

1. ส่งเสริมบุคลากรให้มีโอกาสในการเพิ่มพูนความรู้
2. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรผู้รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชน

บทไว้อย่างชัดเจน

3. วางแผนปฏิบัติงานให้บุคลากรผู้รับผิดชอบงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทได้

ปฏิบัติตาม

4. มีการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนอื่น ๆ
5. จัดหาสารนิเทศเพิ่มขึ้นโดยการจัดซื้อ ขอรับบริจาค และแลกเปลี่ยนกับหน่วยงาน

อื่น

6. ติดตามความเคลื่อนไหวการผลิตสารนิเทศของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ
7. ใช้สื่อที่อยู่ในความสนใจของผู้ใช้
8. จัดหาสื่อไว้ให้เพียงพอต่อการเผยแพร่
9. จัดหาสื่อที่ทันสมัยมาใช้
10. ใช้สื่อที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับกลุ่มผู้ใช้

แนวทางในการร่วมมือกันระหว่างแหล่งสารนิเทศทางการและแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในจังหวัดสมุทรสาคร มีดังนี้

1. ควรให้ความร่วมมือในการจัดวิทยากรบรรยาย เรื่อง กฎหมายทั่วไป กฎหมายประกันสังคม กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด สิทธิผลประโยชน์เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล และการป้องกันอุบัติเหตุ
2. จัดให้มีการฝึกอบรม เรื่อง การรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรกลการเกษตร การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ อุตสาหกรรมในครัวเรือน การผลิตสินค้าเกษตร และการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ
3. ผลิตเอกสาร เรื่อง การใช้ยารักษาโรค การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การใช้น้ำปรับปรุงบำรุงดิน และราคาสินค้าปศุสัตว์ เผยแพร่แจกจ่ายให้กับหน่วยงานต่างๆ และแจกให้กับประชาชนผู้สนใจทั่วไป

สำหรับแนวทางในการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทในจังหวัดอื่น ๆ นั้นให้พิจารณาสภาพแวดล้อมและวิถีความเป็นอยู่ของประชาชนในจังหวัดนั้น ๆ เป็นหลัก และประกอบด้วยแนวทางการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทของแหล่งสารนิเทศ ในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งสามารถทำให้ประชาชนในจังหวัด ได้รับข่าวสารครบทุกเรื่อง ได้ถึงร้อยละ 99 ดังนี้

จากผลการศึกษา พบว่า แหล่งสารนิเทศในจังหวัดสมุทรสาคร

1. จัดเก็บสารนิเทศด้วยระบบที่ประยุกต์ขึ้นใช้เองเป็นส่วนใหญ่ ทั้งสองแหล่ง
2. เนื้อหาของสารนิเทศที่จัดเก็บและให้บริการ ส่วนใหญ่เป็นสารนิเทศเฉพาะด้าน โดยพิจารณาตามนโยบายหรือวัตถุประสงค์ และบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัดเป็นหลัก
3. กิจกรรมที่จัด ทั้งในแหล่งสารนิเทศทางการและแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการคือ การบรรยาย การประชุม และการฝึกอบรม
4. การให้บริการที่ปฏิบัติ ในแหล่งสารนิเทศทางการ คือ บริการการอ่าน จัดมุมการอ่าน บริการแจกเอกสารแนะนำและแผ่นพับ บริการเสียงตามสายและหอกระจายข่าว บริการแนะนำผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญให้กับชาวบ้าน สำหรับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ มีบริการให้คำแนะนำปรึกษาโดยตรง และบริการแจกเอกสารและแผ่นพับ
5. สื่อที่แหล่งสารนิเทศทางการและแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ใช้ในการเผยแพร่เหมือนกัน คือ ผู้นำชุมชน กลุ่ม ชมรม และสมาคม เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานและสมาชิกของกลุ่ม ชมรม และสมาคม สิ่งพิมพ์ที่หน่วยงานผลิตขึ้นแจก แผ่นพับ ป้ายประกาศ และหอกระจายข่าว

แนวทางการวิจัยในอนาคต

1. ศึกษาการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบทในจังหวัดอื่น ๆ
2. ศึกษาการปฏิบัติงานสารนิเทศเพื่อชุมชนชนบท โดยเน้นสารนิเทศเฉพาะด้าน เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม การประมง สาธารณสุข เป็นต้น โดยศึกษาเฉพาะหน่วยงานระดับจังหวัด ทุกจังหวัด